

UBSKRIFT
AF
HØJESTERETS DOMBOG

HØJESTERETS DOM
afsagt tirsdag den 8. april 2008

Sag 274/2006

(2. afdeling)

S

(advokat Flemming Heegaard)

mod

Patientskadeankenævnet

(kammeradvokaten ved advokat Benedicte Galbo)

Biintervenient til støtte for Patientskadeankenævnet:

Forsikring

(advokat Jesper Ravn)

I tidligere instans er afsagt dom af Østre Landsrets 18. afdeling den 29. maj 2006.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Torben Melchior, Poul Sørensen, Peter Blok, Poul Søgaard og Jens Peter Christensen.

Påstande

Appellanten, S, har nedlagt påstand om, at indstævnte, Patientskadeankenævnet, skal anerkende, at han er berettiget til yderligere erstatning på 1.906.017 kr. med rente efter renteloven fra den 21. januar 2002.

Han har frafaldet krav på ménerstatning og yderligere godtgørelse for svie og smerte.

Patientskadeankenævnet har påstået stadfæstelse med den ændring, at nævnet anerkender, at S er berettiget til en yderligere erstatning på 121.006,40 kr. med renter fra den 21. januar 2002.

- 2 -

Patientskadeankenævnets påstand skyldes, at der er fejl i den beregning af S's krav på tabt arbejdsfortjeneste, som er lagt til gmnd under sagens hidtidige behandling. Der er således – som hidtil – enighed mellem parterne om, at driftsresultatet i 2001 var forringet med 2.856.017 kr., idet det forventelige resultat for 2001, hvis S ikke havde været udsat for patientskaden, var 5.178.354 kr., mens det opnåede resultat, eksklusive a conto erstatningen på 300.000 kr., var 2.322.840 kr. Da der efter Patientskadeankenævnets opfattelse kun skal ydes erstatning for $\frac{3}{4}$ af perioden, er forringelsen af resultatet for 2001 på 2.142.012,75 kr. Halvdelen heraf, 1.071.006,40 kr., skal S have erstattet. Da han har modtaget 950.000 kr. i erstatning, har han krav på yderligere 121.006,40 kr.

Anbringender

S har gjort gældende, at forringelsen af interessentskabets driftsresultat for 2001 i det hele skyldes hans manglende arbejdsdygtighed som følge af patientskaden, og at han derfor har lidt et tab svarende hertil. Advokat U's omsætning i 2001 svarede i det væsentlige til det forventede, og derfor skal ethvert forringet resultat henføres til S's patient-skade. Dette følger også af, at det var aftah, at fortjenesten skulle fordeles efter omsætning.

Supplerende sagsfremstilling

I en samarbejdsaftale mellem Advokatfirmaet S ApS og advokat U, dateret den 15. december 1995, hedder det bl.a.:

”Nærværende samarbejdsaftale og den som bilag 1 vedhæftede interessentskabskontrakt skal anses for et integreret aftalekompleks, der regulerer forholdet mellem interessenterne.

...

Interessentskabets driftsmæssige udgifter og driftsmæssigt betingede afskrivninger deles lige mellem hver af interessenterne. Interessentskabets overskud efter fiadrag af alle de til driften nødvendige udgifter og afskrivninger deles lige mellem interessenterne.”

I et ”Notat vedr. ændringer/præciseringer af foreliggende udkast til interessentskabskontrakt og samarbejdsaftale mellem Advokatfirmaet S ApS og advokat U, ligeledes dateret den 15. december 1995, hedder det bl.a.:

”I 1996 og 1997 (”fortrydelsesperioden”) modtager Advokatfirmaet S ApS foriods af interessentskabets overskud kr. 200.000 pr. år for i perioden

- 3 -

at stille sin klientkreds til rådighed for interessentskabet. Overskuddet i interessentskabet, efter at der er sket forlods betaling, deles ligeligt mellem interessenterne, uanset den enkeltes indtjening (omsætning).

...

Pr. 1/1 1998 foretages en opgørelse over forskellen i størrelsen af den enkelte interessents omsætning på sine klienter. På grundlag heraf betaler den interessent, hvis klienter omsætter mindst, $\frac{1}{2}$ af omsætningsforskellen krone for krone til den anden interessent, idet den betalende interessent alene erhverver halvdelen af den nævnte forskel. Det således opgjorte beløb ($\frac{1}{2}$ af omsætningsforskellen) betales over 5 år tillige med en rente, svarende til mindsterenten med et tillæg på 2% p.a. *Beløbet kan maksimalt udgøre 400.000,- kr.*

...

Når fusionen gennemføres pr. 1/1 1998, og indtil det forventede tidspunkt for S's hel eller delvise retræte/pensionering, deles overskuddet på grundlag af forholdet mellem den enkelte interessents omsætning i et regnskabsår, interessentskabets almindelige og sædvanlige driftsomkostninger og overskuddets størrelse (som eksempel nævnes at overskuddet således deles ligeligt, hvis interessenternes omsætning er ens)."

Af månedsbalance for Advokstfirmaet S & U pr. december 1998 fremgår, at S og U's omsætning i 1998 var henholdsvis 3.560.841,51 kr. og 2.551.883,00 kr. Efter at der forlods var udtaget 157.200 kr. til S for sager, der verserede forud for interessentskabets indgåelse, blev overskuddet fordelt lige mellem S og U.

Af månedsbalance pr. december 1999 fremgår, at S og U's omsætning i 1999 var henholdsvis 3.995.248,47 kr. og 2.964.298,25 kr. Efter at der forlods til S var udtaget 27.000 kr. for sager, der verserede forud for interessentskabets indgåelse, og 50.000 kr. som administrationsbidrag, blev overskuddet fordelt lige mellem S og U.

Af månedsbalance pr. december 2000 fremgår, at S og U's omsætning i 2000 var henholdsvis 4.390.023,34 kr. og 3.669.945,35 kr. Overskuddet blev fordelt med 2.436.677 kr. til S og 2.066.677 kr. til U.

Af årsregnskabet for 2001 fremgår, at S og U's omsætning i 2001 var henholdsvis 1.949.356,04 kr. og 3.441.732,09 kr. Overskuddet på 2.322.840 kr. eksklusiv

- 4 -

erstatningsbeløbet på 300.000 kr. blev fordelt således, at S fik 776.960 kr. og U fik 1.545.880 kr. S fik endvidere erstatningsbeløbet på 300.000 kr.

Forklaringer

Til brug for Højesteret er der afgivet supplerende forklaringer af S og U

S har forklaret, at han mistede 2 grafiske klienter på grund af sygdomsforløbet. Det er ikke korrekt, når overlæge C i landsretten forklarede, at det principielt var muligt for ham at genoptage arbejdet fra marts 2001. Det var helt umuligt på grund af medicineringen. Hele forløbet påvirker ham den dag i dag.

Han havde før aftalen med U haft et andet advokatsamarbejde, hvor der havde været aftalt ligedeling. Det samarbejde kunne slet ikke gå og måtte ophøre. Han bad U om at udarbejde et udkast til en interessentskabskontrakt, hvorefter U fremlagde interessentskabskontrakten for ham. Kontrakten kunne imidlertid ikke bruges til noget. De tanker, han selv havde gjort sig i forbindelse med et fremtidigt samarbejde, er kommet til udtryk i notatet vedrørende ændringer/præciseringer af foreliggende udkast til interessentskabskontrakt og samarbejdsaftale, som altså er udarbejdet af ham. Selv om paragrafhenvisningerne i notatet måske ikke passer på det foreliggende aftalegrundlag, er det de overordnede linjer, der er beskrevet i notatet, som er det væsentlige for deres samarbejde.

Samarbejdet skulle starte pr. 1. januar 1996, og de første to år skulle være en prøveperiode. Aftalen om ligedeling i de to første år byggede på, at U skulle have noget for den indsats, som S forventede, at han bidrog med i prøveperioden. På den baggrund var han villig til i prøveperioden at dele overskuddet med U. Når de to år efter begge parter opfattelse var forløbet tilfredsstillende, skulle U betale for goodwill, jf. notatets beskrivelse af opgørelsen pr. 1. januar 1998. U har i den forbindelse fortsat en gæld på 320.000 kr. for goodwill. Derefter skulle ingen af parterne have noget foræret, og overskuddet skulle navnlig ikke fordeles efter et ligedelingsprincip. Fordelingen skulle ske efter omsætning, jf. notatets beskrivelse af fordelingsnøglen efter den 1. januar 1998. Samarbejdet kunne slet ikke have fangeret med en overskudsfordelingsregel med ligedeling. I begrebet "almindelige og sædvanlige driftsomkostninger" i fordelingsnøglen ligger

- 5 -

der, at hvis en part havde afholdt særlige omkostninger, skulle den pågældende have godtgjort disse særskilt. Endelig lå der det i aftalen, at han skulle have adgang til og mulighed for at gå ned i dd, hvis han på et tidspunkt havde lyst til det, uden at U af den grund skulle se skævt til en sådan beslutning.

Han har slet ikke kigget i samarbejdsaftalen, og den aftale har ikke reguleret deres samarbejde. Interessentskabskontrakten er først i tid. Notatet må i tid komme efter et udkast til samarbejdsaftalen, men han er ikke sikker på, at der er tale om den samarbejdsaftale, som er fremlagt i denne sag. De underskrev interessentskabskontrakten, så den kunne bruges over for Told og Skat. Han husker ikke, at han skrev under på samarbejdsaftalen. Han ved ikke, om notatet hænger sammen med samarbejdsaftalen.

I årsregnskabet for 1998 bygger overskudsfordelingen på en gennemgang af omsætningstallene, og overskuddet er fordelt herefter. Hvis der er ligedelt, er det udtryk for, at det har været det rimelige efter samtlige foreliggende omstændigheder, og notatets fordelingsnøgle var rettesnoren. De forlods salærer bygger på sager fra før skæringstidspunktet. Grunden til, at han ikke har krævet de 320.000 kr. vedrørende goodwill fra U, var, at U på daværende tidspunkt havde nok at gøre økonomisk. Han havde ikke selv brug for pengene. De hævdede kun á conto overskud, når der var penge i kassen, og U skulle have det hele til at hænge sammen økonomisk.

Vedrørende årsregnskabet for 1999 husker han ikke nærmere om baggrunden for fordelingen det pågældende år, men baggrunden kan være, at der var to store -sager, som også U arbejdede på, men hvor salæret desuagtet blev ført på S salærkonto. Der var derudover også to ansatte juridiske medarbejdere, der – efter et princip om, hvem der havde anvendt dem – også skulle tages hensyn til ved overskudsfordelingen. Regnskabsposten forlods administrationshonorar S ApS på 50.000 kr. er udtryk for skævdeling baseret på forskellige omsætninger.

År 2000 var omsætningsmæssigt et godt år, og det skulle afspejles i overskudsfordelingen, jf. notatets fordelingsnøgle. Vedrørende årsregnskabet for 2001 er det revisor, som har udarbejdet overskudsfordelingsnotatet. Også i 2001 er overskuddet fordelt efter retningslinjerne i notatet. I årsregnskabet for 2002 er grundlaget for ligedelingen erstatningen på 650.000 kr.,

som indgik i beregningsgrundlaget. Skattevæsenet har accepteret, at de 650.000 kr. er indgået i virksomhedsregnskabet. Vedrørende årsregnskabet for 2003 er overskudsfordelingen udtryk for fordelingsnøglen i notatet.

— U: har forklaret, at sygdomsperioden havde været overvældende og byrdefuld, og at årsagen til omsætningsfaldet også var, at sagerne blev behandlet så langsomt, at klienternes vilje til at betale salær faldt.

Efter aftale med S udarbejdede han et udkast til interessentskabskontrakt og samarbejdsaftale. S kommenterede interessentskabskontrakten og samarbejdsaftalen skriftligt ved notatet af 15. december 1995. Interessentskabskontrakten fik et begrænset omfang, fordi Told og Skat i forbindelse med momsregistreringerne bad om en kopi af interessentskabskontrakten. Resultatet blev, at de udformede en meget standardiseret interessentskabskontrakt, der egentlig var til ære for Told og Skat til brug for momsregistrering. Interessentskabskontrakten havde ingen praktisk betydning for overskudsfordelingen.

Han bygger sin forklaring for landsretten om, at de skulle have løn som fortjent, på, at de skulle dele overskuddet efter værdien af det arbejde, som de havde udført, hvilket fremgår af samarbejdsaftalen og notatet, der begge er langt mere afgørende end interessentskabskontrakten.

Overskudsfordelingsmodellen er bygget op i 3 faser. Første fase vedrører fortrydelsesperioden. Anden fase er hovedaftaleindholdet, som regulerer overskudsfordelingen, når fortrydelsesperioden på 2 år var gået, og som bygger på en forudsætning om, at det kun var S

og ham, der var jurister i firmaet. Tredje fase regulerer, hvad der skulle ske ved pensionering eller ophør af samarbejdet. Hvert år satte de sig ned og diskuterede – eventuelt med revisorbistand – hvordan fordelingen skulle være det pågældende regnskabsår. Opgørelsen af det beløb pr. 1. januar 1998, som er omtalt i notatet, er betalt delvist. Restbeløbet er ikke eftergivet.

Forlods salærerne i årsregnskabet for 1998 vedrører egne klienter fra tiden før samarbejdet. Andre salærer blev delt ligeligt. De havde ikke lige stor omsætning i 1998. Der var både gammel og ny omsætning. Den væsentligste årsag til skævdelingen var klienter fra før samarbejdet.

- 7 -

bejdsaftalen, og de 157.200 kr. i forlods salær til S skyldtes således igangværende arbejder. Det kan ikke afvises, at der har været en større omsætningsforskel end 300.000 kr. Hvis der f.eks. havde været en omsætningsforskel på 800.000 kr. i den fælles interentskabsomsætning, burde der i princippet være sket en skævdeling. Fordelingen er i overensstemmelse med notatets fordelingsnøgle for, hvorledes overskuddet skulle fordeles efter den 1. januar 1998.

I 1999 delte de i henhold til samarbejdsaftalen overskuddet lige på det formelle plan. Der var dog en modifikation, idet der er betalt forlods administrationshonorar på 50.000 kr. til S.

Som han husker det, havde S i 1999 en større omsætning, og det var den væsentligste årsag til, at S forlods fik 50.000 kr. De 50.000 kr. reflekterer forskellen i omsætningen, og beregningen svarer til notatets fordelingsnøgle for, hvorledes overskuddet skulle fordeles efter den 1. januar 1998. Posten forlods salærer på 27.000 kr. skyldes igangværende arbejder fra før indgåelsen af samarbejdsaftalen. Grunden til, at omsætningsforskellen kun gav sig udtryk i en skævdeling på 50.000 kr., var, at de på daværende tidspunkt havde to ansatte jurister, som overvejende løste sager for S. En mulig årsag kan også være, at han det pågældende år førte en -sag for Svend Olhoff, som vist gav et salær på 6-700.000 kr., men som bogføringsmæssigt blev henført til S. Deres portefølje varierede fra år til år.

Den vigtigste forklaring på skævdelingen i 2000 var omsætningsforskellen. S havde i 2000 en omsætning på knap 4,4 mio. kr. ekskl. december måned, mens han selv havde en omsætning på ca. 3,66 mio. kr. Fordelingen er udtryk for fordelingsnøglen opstillet i notatet.

Vedrørende årsregnskabet for 2001 bad han på baggrund af omsætningsforskellene revisor om at udarbejde et notat om fordelingen af overskuddet. S's omsætning var på ca. 1,8 mio. kr., og hans var på ca. 3,6 mio. kr. Der er tale om løn som fortjent og i overensstemmelse med notatets fordelingsnøgle. Overskudsfordelingsnotatet for 2001 er udarbejdet af revisor, men er ikke en del af regnskabet. Der er tale om et internt notat fra revisor. De 300.000 kr. fra Patientforsikringen blev godskrevet S 100 %.

De yderligere 650.000 kr. fra Patientforsikringen blev i årsregnskabet for 2002 godskrevet S på omsætningskontoen, og på den baggrund nåede de frem til en ligedeling. De 650.000 kr. er indirekte tildelt S gennem overskudsfordelingen, og beløbet indgår i overskud før renter i regnskabet. Også for det regnskabsår blev notatets kriterier for, hvorledes overskuddet skulle fordeles efter den 1. januar 1998, anvendt. De opfattede erstatningen for tabt arbejdsfortjeneste som en erstatning til interessentskabet.

Fordelingen i 2003 skyldtes i det væsentligste forskelle i omsætningen, og også i det år blev kriterierne i notatet anvendt.

Højesterets begrundelse og resultat

Af de grunde, der er anført af landsretten, tiltræder Højesteret, at S ikke har krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for tiden efter den 5. september 2001.

Ifølge § 4 i interessentskabskontrakten fordeles interessentskabets overskud med halvdelen til hver interessent. Det samme fremgår af samarbejdsaftalen. Notatet vedrørende ændringer og præciseringer af udkastet til interessentskabskontrakt og samarbejdsaftale indeholder bestemmelser, der fraviger denne ligedeling, således at der ved overskudsdelingen bl.a. tages hensyn til den enkelte interessents omsætning.

Det fremgår af advokatinteressentskabets årsregnskaber for 1996 - 1999, at overskuddet i praksis blev fordelt lige, efter at der forlods var udtaget overskud fra sager, der verserede forud for interessentskabets indgåelse, og efter at der var korrigeret for administrationsbidrag til S. Denne ligedeling blev i 1998 og 1999 - dvs. efter at den i notatet angivne overgangsperiode var udløbet - foretaget, uanset at S' omsætning i disse år væsentligt oversteg advokat U's.

Højesteret tiltræder på denne baggrund, at der ved erstatningsberegningen skal foretages en fordeling af interessentskabets overskud med halvdelen til hver interessent.

I overensstemmelse med Patientskadeankenævnets påstand stadfæster Højesteret herefter dommen med den ændring, at Patientskadeankenævnet skal anerkende, at S er berettiget til en yderligere erstatning på 121.006,40 kr. med renter.

- 9 -

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med den ændring, at Patientskadeankenævnet skal anerkende, at S. er berettiget til en yderligere erstatning på 121.006,40 kr. med rente efter renteloven fra den 21. januar 2002.

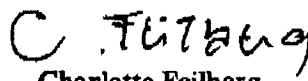
I sagsomkostninger for Højesteret skal S. betale 100.000 kr. til Patientskadeankenævnet.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.

--00000--

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Højesteret, den 8. april 2008.

Charlotte Feilberg

overassistent